

Dopis P. Pagliaraniho kardinálu Fernándezovi

Menzingen, 18. února 2026

Popeleční středa

Nejdůstojnější Eminence,

nejprve mi dovoluji Vám poděkovat, že jste mě 12. února přijal a také že jste obsah našeho setkání zveřejnil, což podporuje úplnou transparentní naši komunikaci.

Zahájení naukové diskuze, již Svatý stolec dnes oznámil, nemohu než schvalovat – a to z jediného prostého důvodu, že totiž já sám jsem přesně před sedmi lety tuto diskusi v dopise ze 17. ledna 2019 navrhoval.¹ Tehdy dikasterium neprojevilo žádný zvláštní zájem na takové diskusi s odůvodněním – v ústní podobě –, že totiž nauková shoda mezi Svatým stolicem a Kněžským bratrstvem sv. Pia X. je podle nich nemožná.

Ze strany Bratrstva byla – a i nadále zůstává – nauková diskuze žádoucí a potřebná. Vždyť ačkoli nedospějeme k žádné shodě, umožňuje bratrská výměna názorů poznat jeden druhého, zpřesnit a prohloubit vlastní argumenty stejně jako lépe pochopit ducha a úmysly, jež se za pozicemi partnera skrývají, zvláště jeho pravou lásku k pravdě, k duším a k Církvi. To platí v každé době pro obě strany.

Přesně to jsem měl v úmyslu v roce 2019, když jsem navrhoval diskusi v klidném a pokojném okamžiku, bez tlaku či hrozby možné exkomunikace, jež by dialog učinila méně svobodným – což je dnes bohužel ten případ.

Nicméně i tak mám samozřejmě radost z obnovení dialogu a pozitivní odpovědi na svůj návrh z roku 2019. Avšak veden intelektuální upřímností a kněžskou věrností vůči Bohu a duším nemohu akceptovat ani perspektivu ani cíle, v jejichž jménu dikasterium za aktuální situace navrhuje obnovení dialogu, a ještě méně oddálení data 1. července.

V úctě Vám předkládám patřičná odůvodnění, jež doložím několika doplňujícími úvahami.

1. Oba dva předem víme, že se na věroučné úrovni nemůžeme shodnout, zvláště pokud jde o zásadní směr, kterým se Církev od II. vatikánského koncilu ubírá. Tato neshoda ze strany Bratrstva není založena na prosté názorové odlišnosti, nýbrž na skutečném konfliktu svědomí, jež vyplývá z odklonu Církve od tradice. Toto

¹ Srov. Příloha I.

komplexní zauzlení se na základě naukového a pastorálního vývoje v průběhu posledních pontifikátů stalo téměř nerozřešitelným.

Nevidím tedy, jak by mohl proces společného dialogu vést k tomu, že bychom spolu stanovili „minimální požadavky pro plné společenství s katolickou Církví“, když – jak jste sám zcela otevřeně vyjádřil – nemohou být ani korigovány texty koncilu, ani zpochybněna legitimita liturgické reformy.

2. Tento dialog má objasnit výklad II. vatikánského koncilu. Avšak tato interpretace je již jasně stanovena v návaznosti na koncil a v následujících dokumentech Svatého stolce. II. vatikánský koncil nepředstavuje jakýsi ansámbl libovolně vykladatelných textů. Byl v průběhu šedesáti let po sobě následujícími papeži přijímán, rozvíjen a aplikován podle přesných naukových a pastorálních směrnic.

Tento oficiální způsob čtení je vyjádřen například ve vynikajících textech jako je *Redemptor hominis*, *Ut unum sint*, *Evangelii gaudium* či *Amoris laetitia*. Projevuje se rovněž v liturgické reformě, chápané ve světle principů potvrzených v *Traditionis custodes*. Všechny tyto dokumenty ukazují, že naukový a pastorační rámec, do něhož by Svatý stolec chtěl zasadit jakoukoli diskuzi, je již pevně vymezen.

3. Navrhovaný dialog se dnes jeví za okolností, jež nemůžeme nezohlednit. Skutečně jsme sedm let čekali na pozitivní přijetí našeho návrhu z roku 2019 ohledně naukové diskuze. Nedávno jsme dvakrát psali Svatému otci: nejprve abychom si vyprosili audienci, a pak, abychom směli jasně a s úctou vyjavit naše potřeby a konkrétní situaci Bratrstva.

Avšak po dlouhém mlčení je teprve v momentě, kdy je řeč o biskupských svěceních, navrženo obnovení dialogu, který tudíž působí jako zdržující a podmiňující. Ve skutečnosti je tato natažená ruka připravenosti k dialogu bohužel doprovázena druhou rukou, jež je již připravena udílet sankce. Je řeč o odloučení od společenství, o schizmatu² a o „vážných následcích“. Navíc je tato hrozba nyní veřejná, což vytváří tlak, který je jen těžko slučitelný s opravdovým přáním bratrského sdílení a konstruktivního dialogu.

4. Navíc nám nepřipadá možné vést dialog o tom, jaké by byly nezbytné *minimální požadavky* pro plné společenství s Církví – zcela jednoduše proto, že tento úkol nám nepřísluší. V průběhu staletí byla tato kritéria příslušnosti k Církvi stanovena a definována učitelským úřadem. To, co byl každý povinen závazně věřit, aby byl katolíkem, vždy stanovovala a učila autorita Církve, v neustálé věrnosti tradici.

² Bratrstvo se však brání jakémukoli nařčení ze schizmatu a – opírajíc se o veškerou tradiční teologii a konstantní učení Církve – domnívá se, že biskupská svěcení, neautorizovaná Svatým stolicem, pokud nejsou uskutečněna ani se schizmatickým záměrem, ani nejsou spojena s udílením jurisdikce, nepředstavují odloučení se od společenství Církve. Srov. Příloha II.

Proto nechápeme, jak by tato kritéria mohla být předmětem společného diskurzu, ani jak by dnes dokonce mohla být nově přehodnocena tak, že by neodpovídala tomu, co tradice Církve vždy učila a čím se my z naší strany chceme věrně řídit.

5. Konečně když se usiluje o dialog ohledně II. vatikánského koncilu za účelem dosažení naukového objasnění, jež by bylo pro Bratrstvo přijatelné, pak nemůžeme ignorovat historické precedentní případy a snahy, jež byly v tomto smyslu vyvinuty. Obracím Vaši pozornost především na nejnovější případ: Od roku 2009 je zde patrná dlouhá cesta dialogu mezi Svatým stolcem a Bratrstvem, který byl zvláště dva roky velmi intenzivní a až do 6. června 2017 pokračoval sporadicky. V průběhu všech těchto let jsme usilovali o dosažení toho, co nyní dikasterium navrhuje.

Avšak všechno nakonec skončilo drastickým způsobem prostřednictvím jednostranného rozhodnutí prefekta Kongregace pro nauku víry, kardinála Müllera, který v červnu 2017 svým způsobem slavnostně stanovil „nezbytné *minimální požadavky* pro plné společenství s katolickou Církví“, do nichž je explicitně zahrnut celý koncil i „období po koncilu“.³ To ukazuje na nebezpečí, že příliš vynucovaný dialog bez dostatečného klidu může dlouhodobě celou situaci spíše zhoršit.

Tváří v tvář společnému zjištění, že nemůžeme dojít ke shodě na úrovni nauky víry, se mi zdá, že jediný bod, v němž se shodneme, je bliženská láska vůči duším a vůči Církvi.

Jako kardinál a biskup jste především pastýřem. Dovolte mi, abych se na Vás obrátil především v tomto smyslu. Bratrstvo je objektivní realitou – existuje. Proto ho nejvyšší pastýři v průběhu let jeho existence vzali na vědomí a prostřednictvím významných aktů uznali hodnotu dobra, které Bratrstvo navzdory své kanonické situaci vykonalo. To je také důvod, proč spolu dnes mluvíme.

Toto Bratrstvo Vás pouze prosí, aby smělo i nadále konat dobro pro duše, jimž udílí svaté svátosti. Neprosí o nic jiného, o žádné privilegium, dokonce ani o kanonickou regularizaci, jež se za aktuálního stavu věcí jeví na základě naukových odlišností jako neproveditelná. Bratrstvo nemůže duše opustit. Požadavek svěcení je konkrétním, krátkodobým požadavkem pro přežití tradice, ve službě svaté katolické Církve.

V jednom bodě můžeme být zajedno: nikdo z nás si nepřeje opět rozdírat rány. Nebudu zde znovu opakovat všechno, co jsme vylíčili v dopise papeži Lvů XIV., o němž jste přímo obeznámen. Pouze zdůrazňuji, že v současné situaci je jedinou skutečně schůdnou cestou cesta bliženské lásky.

V průběhu posledních desetiletí vyzdvihoval papež František i Vy sám hojně „naslouchání“ a pochopení pro zvláštní, komplexní a výjimečné situace, jež se nacházejí

³ Srov. Příloha III.

mimo obvyklá schémata. Přál jste si také aplikaci práva, jež je vždy pastorační, flexibilní a rozumná, aniž by stanovovala, že lze vše řešit prostřednictvím juristických automatismů a preetablovaných schémat. Bratrstvo Vás v tomto okamžiku neprosí o nic jiného – a především neprosí za sebe sama. Prosí o to jménem duší, z nichž chce – jak slíbila již Svatému otci – učinit pravé děti římské Církve.

Konečně je tu další bod, na němž se rovněž shodneme a který nám musí dodat odvalu. Čas, který nás dělí od 1. července, je časem modlitby. Je to okamžik, kdy si vyprošujeme z nebes zvláštní milosti a od Svatého stolce pochopení. Vyprošuji zvláště Vám Ducha Svatého a – nechápejte to jako provokaci – přímluvu jeho nejsvětější Nevěsty, Prostřednice všech milostí.

Upřímně Vám děkuji za pozornost, kterou jste mi věnoval, a za zájem, který budete věnovat této záležitosti.

Přijměte prosím, nejdůstojnější Eminence, mé nejvybranější pozdravy a výraz mé oddanosti v Pánu.

Davide Pagliarani
generální
představený

+ Alfonso de Galarreta
první generální asistent

Christian Bouchacourt
druhý generální asistent

+ Bernard Fellay
první generální rada
někdejší generální představený

Franz Schmidberger
druhý generální rada
někdejší generální představený

Příloha I.: Dopis P. Pagliaraniho Msgr. Pozzovi ze 17. ledna 2019

Příloha II.: Svěcení a jurisdikce: Neudržitelnost obvinění ze schizmatu

Příloha III.: Dopis kardinála Müllera Msgr. Fellayovi ze 6. června 2017

Příloha I.

**Dopis P. Pagliaraniho Msgr. Guidu Pozzovi, sekretáři Komise Ecclesia Dei,
ze 17. ledna 2019**

Nejdůstojnější Excellence,

nejprve bych Vám chtěl poděkovat za Vaši blahovolnou pozornost, již jste po celé ty roky vůči Kněžskému bratrstvu sv. Pia X. projevoval, a rovněž za vlídné přijetí, jehož se mi u Vás dostalo při našem setkání dne 22. listopadu 2018. Má vděčnost se vztahuje samozřejmě i na Jeho Eminenci kardinála Ladariu.

Jak jsme se během tohoto setkání dohodli, píši Vám ohledně plánovaných teologických diskuzí. V protikladu k tomu, co jsme činili v minulosti, navrhuji pravidelný, písemný kontakt mezi teology Svatého stolce a teology Bratrstva, a kromě toho například dvakrát do roka jedno setkání.

Partery diskuze, jež navrhuji za Bratrstvo, jsou kněží, schopní naukových diskuzí. Jedná se o kněze P. Arnauda Sélégného, P. Guillaumea Gauda a P. Jeana-Michela Gleize. Kromě toho je v plánu přesídlení P. Sélégného do domu generalátu, což umožní udržovat mezi námi přímější spojení. To není na překážku tomu, aby mohli i jiní spolubratři jiným způsobem přispět do diskuze.

Domnívám se, že by bylo dobré již nyní zvážit možnost zveřejnění výsledků těchto diskuzí. Tento nápad mi vyvstal při četbě znění Vašeho setkání z 28. února 2018 s mým předchůdcem. Vy sám jste vyjádřil přání takovýchto zveřejnění. To je důvod, proč si dovoluji učinit Vám tento návrh. Avšak ponechávám Vám, abyste určil způsob, jakým se budou zveřejňovat odpovídající syntézy našich diskuzí, pokud Vám to připadá rozumné.

Pokud jde o témata diskuzí, domnívám se, že by bylo dobré, kdyby se týkaly jak koncilu, tak i následujícího učitelského úřadu. Skutečně existuje v pokoncilním vývoji mnoho elementů, jež umožňují upřesnit skutečnou interpretaci, podle níž musí být koncil vykládán. Odtud tedy důležitost zahrnout pokoncilní učitelský úřad do výměny názorů.

Navrhuji tedy následující seznam, jenž by nám měl umožnit pokrýt takřka všechna témata k projednání:

1. Eklesiologické základy ekumenismu
2. Praxe ekumenismu skrze hierarchii Církve
3. Základy a cíle mezináboženského dialogu
4. Spása židů podle aktuálního učitelského úřadu
5. Nové pojetí kněžství: jeho teologické základy a jeho liturgické důsledky
6. Petrův úřad ve světle *Apostolos Suos, Ut Unum Sint* a jiných nauk Jana Pavla II.
7. Synodalita v rámci aktuálního učitelského úřadu
8. Aktuální učení o manželské morálce
9. Primát a úloha svědomí v koncilním a pokoncilním učitelském úřadu

Doufám, že to odpovídá i Vaším očekáváním.

Přijměte, prosím, nejdůstojnější Excellence, mé co nejuctivější pozdravy *in Domino*.

P. Davide Pagliarani

Příloha II.

Svěcení a jurisdikce: Neudržitelnost obvinění ze schizmu

Konstituce *Lumen gentium* o Církvi vysvětluje v kapitole III, č. 21, že skrze biskupská svěcení je spolu s mocí světit předána i moc jurisdikce. Dekret *Christus Dominus* o pastoračním poslání biskupů v Církvi tvrdí totéž v preambuli, č. 3. A na tuto výpověď navazuje v *Codexu Iuris Canonici* z roku 1983 kánon 375 § 2. Tak závisí v Církvi přijetí biskupské jurisdikční moci podle božského práva na vůli papeže, a jako schizma je označován akt, skrze nějž si někdo osobuje jurisdikci autonomně, bez ohledu na vůli papeže. Proto by podle těchto dokumentů byla biskupská svěcení, jež se uskuteční proti vůli papeže, nutně schizmatickým aktem.

Tato argumentace se závěrem, že budoucí biskupská svěcení v rámci Bratrstva jsou údajně schizmatická, je založena zcela na postulátu II. vatikánského koncilu, podle něhož biskupská svěcení zároveň propůjčují moc světit i moc jurisdikce.

Podle mínění pastýřů a teologů, jejichž autorita byla uznávána v době II. vatikánského koncilu, však není tento postulát tradiční a postrádá pevný základ. Během koncilu to kardinál Browne, Msgr. Luigi Carli ve svých písemných poznámkách ke schématu budoucí konstituce *Lumen gentium* dokázali. Rovněž Msgr. Dino Staffa, jenž se při tom opíral o nejjistější data tradice.

Pius XII. při třech příležitostech – roku 1943 v *Mystici corporis*, roku 1954 v *Ad Sinarum gentem* a v roce 1958 v *Ad apostolorum principis* – prohlašuje, že řádná biskupská vladařská moc, již biskupové v rámci autority Nejvyššího pastýře a v jejím podřízení vykonávají, je jim propůjčena bezprostředně – to znamená bez zprostředkování biskupských svěcení – skrze samotného Nejvyššího pastýře: „*immediate sibi eodem Pontifice Summo impertita*“. Pokud by jim tato pravomoc byla propůjčena bezprostředně jediné skrze úkon vůle papeže, není jasné, jak by mohla vyplývat ze svátosti.

To platí tím spíše, že většina teologů a kanonistů absolutně popírá, že biskupská svěcení propůjčují jurisdikční moc.

A disciplína Církve je v rozporu s touto tezí. Vskutku – jestliže by byla moc jurisdikce propůjčována skrze svěcení, jak je potom možné, že nově zvolený papež, jenž ještě nebyl vysvěcen na biskupa, má již v okamžiku přijetí své volby podle božského práva plnost jurisdikční moci stejně jako neomylnost? Pokud bychom aplikovali tutéž logiku – jestliže by to byla svěcení, jež propůjčují jurisdikci, pak by místní biskupové, kteří jsou sice již jmenováni, avšak dosud nevysvěceni, neměli žádnou jurisdikční moc ani právo zasedat na koncilu – přestože jsou jako skuteční pastýři již v pozici hlavy vlastní diecéze. Ve skutečnosti mají obě pravomoci již před biskupským svěcením. A pokud jde o titulární biskupy, kteří nedisponují autoritou v žádné diecézi, pak by tito byli po staletí okrádáni o výkon jurisdikční moci, již podle *Lumen gentium* obdrželi z moci svých svěcení.

Na námitku, že svěcení již propůjčují jurisdikční moc ve vlastním smyslu slova, jež však vyžaduje zásah papeže, aby mohla být konkrétně uplatňována, odpovídáme, že toto rozlišování je vyumělkované. Vždyť Pius XII. výslovně říká, že je to jurisdikční moc ze své podstaty, jež je bezprostředně sdílána papežem; ten se tedy nespokojí s tím, že by pouze vytvořil nezbytnou podmínku pro správný výkon této moci.

Biskupové, kteří budou 1. července tohoto roku vysvěceni jako světící biskupové Bratrstva, si proto neosobují žádnou jurisdikci proti vůli papeže a v žádném případě nejsou schizmatiky.

Příloha III.

Dopis kardinála Müllera, prefekta Kongregace pro nauku víry, Msgr. Fellayovi ze 6. června 2017

Excelence,

jak víte, projevil papež František vícekrát svou blahovůli vůči Vašemu Kněžskému bratrstvu tím, že zvláště všem kněžím, kteří jsou členy, udělil plnou moc platně zpovídat věřící, a tím, že dovolil místním ordináriím udělit svolení pro sňatky věřících, kteří spadají do pastorační činnosti Vašeho Bratrstva. Na druhé straně se pokračuje v diskuzi o otázce, související s obnovením plného společenství Vašeho Bratrstva s katolickou Církví.

V této souvislosti jsem považoval se souhlasem Nejvyššího pastýře za nezbytné předložit řádné schůzi naší kongregace, jež se konala 10. května minulého roku, text naukové deklarace, jež Vám byla během setkání ze 13. června 2016 zprostředkována, jako nezbytnou podmínku k obnovení plnému společenství. Zde jsou v této souvislosti jednohlasná rozhodnutí všech členů našeho dikasteria:

1. Je nutné vyžadovat od členů Kněžského bratrstva sv. Pia X. souhlas s novou formulací *Professio fidei* z roku 1988. Nadále již nestačí vyžadovat od nich složení *Professio fidei* z roku 1962.
2. Nový text naukové deklarace musí obsahovat odstavec, v němž podepsaní explicitně deklarují přijetí nauk II. vatikánského koncilu i období po koncilu tím, že souhlasí s naukovými výpověďmi v míře, jež odpovídá jejich důležitosti.
3. Členové Kněžského bratrstva sv. Pia X. musí uznat nejen platnost, ale i legitimitu ritu mše svaté a svátostí, podle liturgických knih, promulgovaných po II. vatikánském koncilu.

Během audience, jež byla udělena 20. května 2017 kardinálu prefektovi, Nejvyšší pastýř tato rozhodnutí schválil.

Tímto Vám je sděluji a byl bych Vám vděčný, kdybyste s nimi seznámil členy Kněžského bratrstva sv. Pia X.

Buďte ujištěn, že zahrnuji Vaše delikátní poslání do svých modliteb, a prosím, přijměte výraz mé oddanosti v Pánu.

Gerhard kard. Müller, prefekt